

คำแนะนำกรมตรวจบัญชีสหกรณ์
เรื่อง วิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินการตามมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินของ
สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัย

ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ เกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔ ประกอบกับกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้กำหนดหลักเกณฑ์การให้ความช่วยเหลือตามมาตรการดังกล่าวแล้ว กรมตรวจบัญชีสหกรณ์จึงกำหนดวิธีปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับการดำเนินการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินของสมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔ และปีต่อ ๆ ไป หากมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือเช่นเดียวกัน เพื่อให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรถือปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ดังนี้

๑. มาตรการให้ความช่วยเหลือตามมติคณะรัฐมนตรี

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบอุทกภัย โดยพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ว่าสมาชิกที่ได้รับความเสียหายเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินโดยรัฐบาลเป็นผู้ชดเชยการขาดรายได้

๒. คุณสมบัติของสมาชิกที่มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือ

๒.๑ สมาชิกที่เสียชีวิต

หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เสียชีวิตด้วยเหตุอุทกภัยปี ๒๕๕๔ ที่คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรพิจารณาแล้ว เห็นเป็นการสมควรให้ความช่วยเหลือพิจารณาจำหน่ายหนี้ซึ่งมีอยู่ก่อนวันประสบอุทกภัยทั้งต้นเงิน ดอกเบี้ยและค่าปรับ (ถ้ามี) ออกจากบัญชีเป็นสูญ สามารถยื่นขอรับเงินชดเชยเต็มจำนวนที่จำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญได้

๒.๒ สมาชิกที่ประสบอุทกภัยอย่างร้ายแรงจนทำให้พื้นที่ทำกินและผลผลิตเสียหายขาดรายได้ที่จะนำไปสงเคราะห์หนี้เงินกู้เดิมที่มีอยู่ก่อนประสบอุทกภัย

หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ประสบอุทกภัยอย่างร้ายแรงจนส่งผลหรือทำให้พื้นที่ทำกินและผลผลิตเสียหายขาดรายได้ที่จะนำไปสงเคราะห์หนี้เงินกู้เดิมที่มีอยู่ก่อนประสบอุทกภัย คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรพิจารณาแล้ว เห็นเป็นการสมควรให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดหนี้ค้างในระบบสินเชื่อและหนี้สินของสมาชิกที่ประสบอุทกภัย โดยให้พิจารณา

(๑) พักการชำระหนี้ให้แก่สมาชิกเป็นเวลา ๓ ปี คือ นับถัดจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ครบรอบการประสบอุทกภัยในปี ๒๕๕๗ โดยงดคิดดอกเบี้ยจากสมาชิกและสามารถยื่นขอรับเงินชดเชยดอกเบี้ยที่พักชำระหนี้ได้ตามรอบปีที่ประสบอุทกภัย

(๒) หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้อนุมัติให้สมาชิกรายที่ประสบอุทกภัยร้ายแรงกู้เงินเพื่อฟื้นฟูอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตสัญญา/รายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท โดยเป็นสัญญาที่กู้เงินใหม่หลังประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔ (ทั้งนี้ จำนวนเงินรวมทุกสัญญาต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท หรือรายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท) ระยะเวลากู้ไม่เกิน ๓ ปี วันสิ้นสุดการชดเชยดอกเบี้ยเป็นไปตามปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗) สามารถยื่นขอรับดอกเบี้ยชดเชยร้อยละ ๓ ต่อปี ต่อเนื่องแต่ไม่เกิน ๓ ปี หรือสิ้นสุดวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗

๓. วิธีการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิก

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องดำเนินการให้ความช่วยเหลือสมาชิกที่ประสบอุทกภัย โดยพิจารณาองค์ประกอบต่าง ๆ ว่าสมาชิกที่ได้รับความเสียหายต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ในการให้ความช่วยเหลือด้านนี้สิน โดยรัฐบาลเป็นผู้ชดเชยการขาดรายได้ คือ

๓.๑ สมาชิกหรือบุคคลในครอบครัวเดียวกันต้องมีรายชื่อเป็นผู้ที่ได้ไปแจ้งความจำนงขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงาน คือ สำนักงานเกษตรอำเภอ หรือสำนักงานประมงอำเภอ หรือสำนักงานปศุสัตว์อำเภอ ตามแบบความจำนงเพื่อขอรับการช่วยเหลือของเกษตรกรที่ประสบภัยธรรมชาติ (กษ ๐๑) ก่อนทุกรายจึงจะสามารถเข้ารับการช่วยเหลือตามมาตรการด้านนี้สินได้ โดยกรณีที่มีรายชื่อใน กษ ๐๑ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องจัดให้มีการประชุมกลุ่มย่อย เพื่อจัดทำประชาพิจารณ์ในการยืนยันว่าสมาชิกได้รับผลกระทบจากอุทกภัยจริง แต่หากสมาชิกมีรายชื่อในระบบ กษ ๐๒ ถือว่าได้รับสิทธิสมบูรณ์ เพราะได้ผ่านการตรวจสอบของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องแล้ว หากเป็นพืชอื่น ๆ ที่มีหน่วยงานรับผิดชอบเป็นการเฉพาะ เช่น ยางพาราสามารถให้หลักฐานจากสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง หรือองค์การสวนยางมาเป็นหลักฐานแจ้งความเสียหายได้

๓.๒ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่แจ้งขอเบิกรับเงินชดเชยดอกเบี้ย มีหน้าที่ต้องตรวจสอบคุณสมบัติของสมาชิกทุกรายก่อนการขยายระยะเวลาการชำระหนี้ หรือพักชำระหนี้ด้วย

๔. วิธีปฏิบัติทางบัญชี

๔.๑ สมาชิกที่เสียชีวิต

สมาชิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่เสียชีวิตด้วยเหตุอุทกภัยปี ๒๕๕๔ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรพิจารณาแล้ว เห็นเป็นการสมควรให้ความช่วยเหลือพิจารณาจำหน่ายหนี้ซึ่งมีอยู่ก่อนวันประสบอุทกภัยทั้งต้นเงิน ดอกเบี้ยและค่าปรับ (ถ้ามี) ออกจากบัญชีเป็นสูญ

๔.๑.๑ การจำหน่ายหนี้

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจำหน่ายบัญชีหนี้สินทั้งสิ้นของสมาชิกดังกล่าวซึ่งประกอบด้วย ต้นเงิน ค่าปรับค้างรับ ค่าปรับรับประจำปี ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับและดอกเบี้ยรับประจำปี ออกจากบัญชีเป็นสูญ โดยตั้งไว้ในบัญชีเงินชดเชยลูกหนี้อุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ ทั้งนี้ ให้ใช้หลักฐานจากบัญชีรายชื่อลูกหนี้ที่ปรากฏในทะเบียนคุมลูกหนี้ที่ได้รับการจำหน่ายหนี้ออกจากบัญชีเป็นสูญซึ่งได้ตรวจสอบและรับรองว่าเป็นสมาชิกของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจริง ทั้งเป็นผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามมาตรการดังกล่าว สำหรับการคำนวณดอกเบี้ยรับและค่าปรับรับให้คำนวณตามระยะเวลาของเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้รับเงินชดเชยจากรัฐบาล บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	เงินชดเชยลูกหนี้อุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ	xx
เครดิต	ลูกหนี้เงินกู้...(ระบุประเภท)...	xx
	ลูกหนี้การค้า	xx
	ค่าปรับเงินให้กู้ค้างรับ/ค่าปรับ...(ระบุประเภท)...ค้างรับ	xx
	ค่าปรับรับเงินให้กู้/ค่าปรับรับ...(ระบุประเภท)...	xx
	ดอกเบี้ยเงินให้กู้ค้างรับ	xx
	ดอกเบี้ยรับเงินให้กู้	xx

ทั้งนี้ ให้บันทึกการจำหน่ายลูกหนี้ออกจากบัญชีในแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้รายตัวด้วยว่า “โอนปิดบัญชีไปตั้งไว้เป็นเงินชดเชยลูกหนี้อุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ”

๔.๑.๒ การรับเงินชดเชยลูกหนี้อุทกภัย

เมื่อสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้รับเงินชดเชยลูกหนี้อุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล
บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	เงินสด/เงินฝากธนาคาร	XX
	เครดิต เงินชดเชยลูกหนี้อุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ	XX

**๔.๒ สมาชิกที่ประสบอุทกภัยอย่างร้ายแรงจนทำให้พื้นที่ทำกินและผลผลิตเสียหาย
ขาดรายได้ที่จะนำไปส่งชำระหนี้เงินกู้เดิมที่มีอยู่ก่อนประสบอุทกภัย โดยพิจารณา**

๔.๒.๑ พักชำระหนี้

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรพิจารณาพักชำระหนี้ให้แก่สมาชิกเป็นเวลา ๓ ปี คือนับถัดจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ครบรอบการประสบอุทกภัยในปี ๒๕๕๗ โดยงดคิดดอกเบี้ยจากสมาชิกและสามารถยื่นขอรับเงินชดเชยดอกเบี้ยที่พักชำระหนี้ได้ตามมติคณะรัฐมนตรี ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรโอนบัญชีลูกหนี้เงินกู้ดังกล่าวโดยใช้หลักฐานจากบัญชีรายชื่อลูกหนี้ที่ปรากฏในทะเบียนคุมลูกหนี้ที่ได้รับการพักชำระหนี้ ซึ่งได้ตรวจสอบแล้วว่าเป็นผู้มีสิทธิได้รับการช่วยเหลือตามมาตรการดังกล่าว โดยโอนออกมาพักไว้ในบัญชีลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้ บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้	XX
	เครดิต ลูกหนี้เงินกู้...(ระบุประเภท)...	XX

ทั้งนี้ ให้จัดเก็บแผ่นบัญชีย่อยลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้ไว้ในแฟ้มแยกต่างหากและประทับตราบนแผ่นบัญชีย่อยดังกล่าวว่า “ลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้” และให้ระบุในช่องการคำนวณดอกเบี้ยว่า “นับถัดจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ครบรอบการประสบอุทกภัยในปี ๒๕๕๗ รวมระยะเวลา ๓ ปี จะไม่มีการคิดดอกเบี้ยจากสมาชิกในแผ่นดังกล่าว แต่จะคิดดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลแทนทั้งหมดตามระยะเวลาและอัตราดอกเบี้ยที่ได้พักชำระหนี้ปีที่ ๑ จำนวนดอกเบี้ยชดเชย.....บาท ปีที่ ๒ จำนวนดอกเบี้ยชดเชย.....บาท และปีที่ ๓ จำนวนดอกเบี้ยชดเชย.....บาท” เพื่อสะดวกในการตรวจสอบจำนวนลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้คงเหลือและป้องกันการเรียกเก็บดอกเบี้ยซ้ำซ้อน หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต้องแสดงรายงานลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้ด้วย

๔.๒.๒ ลดภาระหนี้

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรได้มีการอนุมัติให้สมาชิกรายที่ประสบอุทกภัยร้ายแรงกู้เงินเพื่อฟื้นฟูอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตสัญญา/รายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท โดยเป็นสัญญาที่กู้เงินใหม่หลังประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔ (ทั้งนี้ จำนวนเงินรวมทุกสัญญาต้องไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท หรือรายละไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐.๐๐ บาท) ระยะเวลากู้ไม่เกิน ๓ ปี วันสิ้นสุดการชดเชยดอกเบี้ยเป็นไปตามปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗) สามารถยื่นขอรับดอกเบี้ยชดเชยร้อยละ ๓ ต่อปี ต่อเนื่องแต่ไม่เกิน ๓ ปี หรือสิ้นสุดในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ ตามมติคณะรัฐมนตรี ซึ่งแบ่งออกเป็น ๒ กรณี

๔.๒.๒.๑ กรณีจ่ายเงินกู้และบันทึกบัญชีเรียบร้อยแล้ว

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้ให้สมาชิกที่ประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔ ตามสัญญาเงินกู้เพื่อฟื้นฟูอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตและบันทึกบัญชีเรียบร้อยแล้ว ให้โอนบัญชีลูกหนี้เงินกู้ตามสัญญาเงินกู้ดังกล่าว ซึ่งมีบัญชีรายชื่อลูกหนี้เงินกู้ปรากฏในทะเบียนคุมลูกหนี้ขอชดเชยดอกเบี้ยร้อยละ ๓ ต่อปี สำหรับเงินกู้เพื่อฟื้นฟูอาชีพและพัฒนาคุณภาพชีวิตออกมาพักไว้ในบัญชีลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - ลดภาระหนี้

บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้เงินกู้ยืมทุกภัย ปี ๒๕๕๔ – ลดภาระหนี้	xx
	เครดิต ลูกหนี้เงินกู้...(ระบุประเภท)...	xx

๔.๒.๒.๒ กรณีจ่ายเงินกู้ตามสัญญาเงินใหม่

สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้ให้สมาชิกที่ประสบอุทกภัย ปี ๒๕๕๔ ตามสัญญาเงินกู้เพื่อฟื้นฟูอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิตที่เป็นสัญญาใหม่ บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้เงินกู้ยืมทุกภัยปี ๒๕๕๔ – ลดภาระหนี้	xx
	เครดิต เงินสด	xx

ทั้งนี้ ให้ประทับตราบนแผ่นบัญชียอลูกหนี้เงินกู้ออกกล่าวว่า “ลูกหนี้เงินกู้ยืมทุกภัยปี ๒๕๕๔ – ลดภาระหนี้” และให้ระบุในช่องการคำนวณดอกเบี้ยว่า “คิดดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลร้อยละ ๓ ต่อปี ต่อเนื่องแต่ไม่เกิน ๓ ปี วันสิ้นสุดการชดเชยดอกเบี้ยเป็นไปตามปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗) หรือสิ้นสุดในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗” เพื่อสะดวกในการตรวจสอบจำนวนลูกหนี้เงินกู้ยืมทุกภัยปี ๒๕๕๔ – ลดภาระหนี้คงเหลือและป้องกันการเรียกเก็บดอกเบี้ยซ้ำซ้อน หากสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ต้องแสดงรายงานลูกหนี้เงินกู้ยืมทุกภัยปี ๒๕๕๔ – ลดภาระหนี้ด้วย

๔.๓ การเปิดดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาล

๔.๓.๑ ดอกเบี้ยชดเชยจากการพักชำระหนี้

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรคำนวณดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลเนื่องจากพักชำระหนี้ของลูกหนี้พร้อมกันทุกรายตามอัตราที่เรียกเก็บจากลูกหนี้นับถัดจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ครบรอบการประสบอุทกภัยในปี ๒๕๕๕ (ปีที่ ๑) ปี ๒๕๕๖ (ปีที่ ๒) และปี ๒๕๕๗ (ปีที่ ๓) รวมระยะเวลา ๓ ปี แล้วจัดทำหลักฐานการขอเปิดดอกเบี้ยชดเชยจากการพักชำระหนี้ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด ในวันที่ขอเบิกไม่ต้องบันทึกบัญชีใด ๆ และให้เก็บหลักฐานการขอเบิกไว้ในแฟ้มเพื่อตรวจสอบกับจำนวนดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลที่ได้รับจริง เมื่อได้รับเงินบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	เงินสด/เงินฝากธนาคาร	xx
	เครดิต ดอกเบี้ยรับชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล – พักชำระหนี้	xx

ในวันสิ้นปีทางบัญชี หากมีดอกเบี้ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับเนื่องจากการพักชำระหนี้ บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	ดอกเบี้ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ – พักชำระหนี้	xx
	เครดิต ดอกเบี้ยรับชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล – พักชำระหนี้	xx

๔.๓.๒ ดอกเบี้ยชดเชยจากการลดภาระหนี้

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรคำนวณดอกเบี้ยชดเชยจากรัฐบาลเนื่องจากการลดภาระหนี้ของลูกหนี้ตามอัตราที่ได้รับชดเชยร้อยละ ๓ ต่อปี ต่อเนื่องแต่ไม่เกิน ๓ ปี วันสิ้นสุดการชดเชยดอกเบี้ยเป็นไปตามปีงบประมาณ (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๗) หรือสิ้นสุดในวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๕๗ แล้วจัดทำหลักฐานการขอเปิดดอกเบี้ยชดเชยจากการลดภาระหนี้ตามที่กรมส่งเสริมสหกรณ์กำหนด ในวันที่ขอเบิกไม่ต้องบันทึกบัญชีใด ๆ และให้เก็บหลักฐานการขอเบิกไว้ในแฟ้มเพื่อตรวจสอบกับจำนวนดอกเบี้ยชดเชยรัฐบาลที่ได้รับจริง

เมื่อได้รับเงินบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต เงินสด/เงินฝากธนาคาร xx

เครดิต ดอกเบี้ยรับขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล - ลดภาระหนี้ xx

ในวันสิ้นปีทางบัญชี หากมีดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ
เนื่องจากการลดภาระหนี้ บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต ดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ - ลดภาระหนี้ xx

เครดิต ดอกเบี่ยรับขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล - ลดภาระหนี้ xx

๔.๔ การคืนสิทธิการพักชำระหนี้ให้ลูกหนี้

กรณีลูกหนี้เงินกู้ที่มีสิทธิได้รับการพักชำระหนี้ นำเงินมาชำระหนี้หลังประสบอุทกภัยปี ๒๕๕๔ เนื่องจากการเร่งรัดหนี้ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรส่งผลให้ลูกหนี้ดังกล่าวมีภาระค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น รวมทั้งเสียสิทธิที่ควรได้รับจากมาตรการดังกล่าว ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตรวจสอบสิทธิและภาระหนี้สินของลูกหนี้นั้น รวมทั้งให้มีมติคณะกรรมการดำเนินการคืนสิทธิการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้

๔.๔.๑ กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรับชำระหนี้จากลูกหนี้ทั้งจำนวนก่อนวันสิ้นปีบัญชี และปิดบัญชีประจำปีแล้ว

เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมีมติคืนสิทธิการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตรวจสอบต้นเงินกู้คงเหลือของลูกหนี้ดังกล่าวที่มีอยู่ก่อนวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ โอนออกมาพักไว้ในบัญชีอุทกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้ แล้วโอนต้นเงินกู้และดอกเบี่ยรับเงินให้กู้ที่ต้องจ่ายคืนให้แก่ลูกหนี้เฉพาะส่วนที่ได้รับขาดเชยโดยนับถัดจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ลูกหนี้ชำระดอกเบี้ย ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีเงินรอจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้อุทกภัยปี ๒๕๕๔ และรับรู้ดอกเบี่ยรับเงินให้กู้ส่วนที่ยังมิได้รับรู้เป็นรายได้ในปีบัญชีก่อนเนื่องจากลูกหนี้ชำระหนี้ทั้งจำนวนก่อนวันสิ้นปีบัญชีโดยนับถัดจากวันที่ลูกหนี้ชำระหนี้ถึงวันสิ้นปีบัญชี ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - ดอกเบี่ยรับขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔

สำหรับการคำนวณดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ ที่ขอเบิกจากรัฐบาล เนื่องจากพักชำระหนี้ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยของปีบัญชีก่อน โดยนับถัดจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันสิ้นปีบัญชี และส่วนที่ ๒ ดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยของปีบัญชีปัจจุบัน โดยนับถัดจากวันสิ้นปีบัญชีถึงวันที่ครบรอบการประสบอุทกภัยในแต่ละปี จำนวนรวมดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ ส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้างรับ - พักชำระหนี้ และบันทึกรับรู้ดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ ส่วนที่ ๒ ในบัญชีดอกเบี่ยขาดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล - พักชำระหนี้

กรณีมีการเรียกเก็บค่าปรับรับเงินให้กู้จากลูกหนี้ไว้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องจ่ายคืนให้แก่ลูกหนี้เฉพาะส่วนที่เป็นค่าปรับในช่วงระยะเวลาที่ได้รับการพักชำระหนี้ โดยนับถัดจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ลูกหนี้ชำระค่าปรับ ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีเงินรอจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้อุทกภัยปี ๒๕๕๔ และบันทึกเป็นข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - จ่ายคืนค่าปรับรับอุทกภัยปี ๒๕๕๔ เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายของปีบัญชีก่อน

ในวันที่คืนสิทธิการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	ลูกหนี้เงินกู้ยืมทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้	xx
	ดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้	xx
	ข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - จ่ายคืนค่าปรับรับทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ (ถ้ามี)	xx
เครดิต	เงินรอกจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้ยืมทุกบัญชีปี ๒๕๕๔	xx
	ข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - ดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔	xx
	ดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล - พักชำระหนี้	xx

อนึ่ง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องเรียกลูกหนี้ที่ได้รับการคืนสิทธิพักชำระหนี้ มาแสดงความจำนงขอพักชำระหนี้ แล้วเพิ่มเติมบัญชีรายชื่อลูกหนี้ในทะเบียนคุมลูกหนี้ที่ได้รับการพักชำระหนี้ และจัดทำบัญชีย่อยของลูกหนี้ดังกล่าวโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๑

หากลูกหนี้ที่ได้รับการคืนสิทธิการพักชำระหนี้มีการกู้เงินเพื่อฟื้นฟูอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิต ลูกหนี้ดังกล่าวจะได้รับสิทธิการลดภาระหนี้ด้วย กรณีที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้ และบันทึกบัญชีเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๑ และกรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้ตามสัญญาเงินกู้ใหม่ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๒

สำหรับการเบิกดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลเนื่องจากการพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๓ ตามแต่กรณี

๔.๔.๒ กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรรับชำระดอกเบียดรับเงินให้กู้ถึงวันสิ้นปีบัญชี และปิดบัญชีประจำปีแล้ว

เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมีมติคืนสิทธิการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตรวจสอบต้นเงินกู้คงเหลือของลูกหนี้ดังกล่าวที่มีอยู่ก่อนวันที่ประสพทุกบัญชีตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ โอนออกมาพักไว้ในบัญชีทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้ แล้วโอนต้นเงินกู้และดอกเบียดรับเงินให้กู้ที่ต้องจ่ายคืนให้แก่ลูกหนี้เฉพาะส่วนที่ได้รับชดเชยโดยนับถัดจากวันที่ประสพทุกบัญชีตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันสิ้นปีบัญชี ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีเงินรอกจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้ทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ และรับรู้ดอกเบียดรับเงินให้กู้ส่วนที่ยังมิได้รับรู้เป็นรายได้ในปีบัญชีก่อนเนื่องจากลูกหนี้ชำระหนี้บางส่วนก่อนวันสิ้นปีบัญชี (ถ้ามี) โดยนับถัดจากวันที่ลูกหนี้ชำระหนี้ถึงวันสิ้นปีบัญชี ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - ดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔

สำหรับการคำนวณดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ ที่ขอเบิกจากรัฐบาล เนื่องจากพักชำระหนี้ประกอบด้วย ๒ ส่วน คือ ส่วนที่ ๑ ดอกเบียดชำระทุกบัญชีของปีบัญชีปีก่อน โดยนับถัดจากวันที่ประสพทุกบัญชีตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันสิ้นปีบัญชี และส่วนที่ ๒ ดอกเบียดชำระทุกบัญชีของปีบัญชีปัจจุบัน โดยนับถัดจากวันสิ้นปีบัญชีถึงวันที่ครบรอบการประสพทุกบัญชีในแต่ละปี จำนวนรวมดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ ส่วนที่ ๑ และส่วนที่ ๒ ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้ และบันทึกรับรู้ดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ ส่วนที่ ๒ ในบัญชีดอกเบียดชำระทุกบัญชีปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล - พักชำระหนี้

กรณีมีการเรียกเก็บค่าปรับรับเงินให้กู้จากลูกหนี้ไว้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ต้องจ่ายคืนให้แก่ลูกหนี้เฉพาะส่วนที่เป็นค่าปรับในช่วงระยะเวลาที่ได้รับการพักชำระหนี้ โดยนับถดถอยจากวันที่ ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ลูกหนี้ชำระค่าปรับ ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชี เงินรอจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้ยืมปี ๒๕๕๔ และบันทึกเป็นข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - จ่ายคืนค่าปรับรับ อุทกภัยปี ๒๕๕๔ เนื่องจากเป็นค่าใช้จ่ายของปีบัญชีก่อน

ในวันที่คืนสิทธิการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต ลูกหนี้เงินกู้...(ระบุประเภท)...	xx
ดอกเบียชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้	xx
ข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - จ่ายคืนค่าปรับรับอุทกภัยปี ๒๕๕๔ (ถ้ามี)	xx
เครดิต เงินรอจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้ยืมปี ๒๕๕๔	xx
ข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - ดอกเบียรับชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔	xx
ดอกเบียรับชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล - พักชำระหนี้	xx

อนึ่ง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องเรียกลูกหนี้ที่ได้รับการคืนสิทธิพักชำระหนี้ มาแสดงความจำนงขอพักชำระหนี้ แล้วเพิ่มเติมบัญชีรายชื่อลูกหนี้ในทะเบียนคุมลูกหนี้ที่ได้รับการพักชำระหนี้ และจัดทำบัญชีย่อยของลูกหนี้ดังกล่าวโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๑

หากลูกหนี้ที่ได้รับการคืนสิทธิการพักชำระหนี้มีการกู้เงินเพื่อฟื้นฟูอาชีพหรือ พัฒนาคุณภาพชีวิต ลูกหนี้ดังกล่าวจะได้รับสิทธิการลดภาระหนี้ด้วย กรณีที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้ และบันทึกบัญชีเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๑ และกรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้ตาม สัญญาเงินกู้ใหม่ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๒

สำหรับการเบิกดอกเบียชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล เนื่องจากการ พักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๓ ตามแต่กรณี

๔.๔.๓ กรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรยังไม่ปิดบัญชีประจำปี

เมื่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการมีมติคืนสิทธิการพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรตรวจสอบต้นเงินกู้คงเหลือของลูกหนี้ดังกล่าวที่มีอยู่ก่อนวันที่ประสบอุทกภัยตาม ประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ โอนออกมาพักไว้ในบัญชีอุทกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้ แล้วโอนต้นเงินกู้และ ดอกเบียรับเงินให้กู้ที่ต้องจ่ายคืนให้แก่ลูกหนี้เฉพาะส่วนที่ได้รับชดเชยโดยนับถดถอยจากวันที่ประสบอุทกภัยตาม ประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ลูกหนี้ชำระดอกเบีย ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีเงินรอจ่ายคืน ลูกหนี้เงินกู้ยืมปี ๒๕๕๔ และคำนวณดอกเบียชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลเนื่องจากพักชำระหนี้ โดยนับถดถอยจากวันที่ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ลูกหนี้ชำระดอกเบีย ให้ปรับปรุง รายการบันทึกในบัญชีดอกเบียชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้

กรณีมีการเรียกเก็บค่าปรับรับเงินให้กู้จากลูกหนี้ไว้ สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ต้องจ่ายคืนให้แก่ลูกหนี้เฉพาะส่วนที่เป็นค่าปรับในช่วงระยะเวลาที่ได้รับการพักชำระหนี้ โดยนับถดถอยจากวันที่ ประสบอุทกภัยตามประกาศของจังหวัดในปี ๒๕๕๔ ถึงวันที่ลูกหนี้ชำระค่าปรับ ให้ปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชี เงินรอจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้ยืมปี ๒๕๕๔

ในวันที่คืนสิทธิ์การพักชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต ลูกหนี้เงินกู้...(ระบุประเภท)...	xx
ดอกเบี่ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้	xx
เครดิต เงินร่อยจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔	xx

ในวันสิ้นปีบัญชี ให้บันทึกรับรู้ดอกเบี่ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ โดยนับถัดจากวันที่ลูกหนี้ชำระดอกเบี่ยถึงวันสิ้นปีบัญชี และปรับปรุงรายการบันทึกในบัญชีดอกเบี่ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้ บันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต ดอกเบี่ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้	xx
เครดิต ดอกเบี่ยรับชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล - พักชำระหนี้	xx

อนึ่ง สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรต้องเรียกลูกหนี้ที่ได้รับการคืนสิทธิ์พักชำระหนี้มาแสดงความจำนงขอพักชำระหนี้ แล้วเพิ่มเติมบัญชีรายชื่อลูกหนี้ในทะเบียนคุมลูกหนี้ที่ได้รับการพักชำระหนี้ และจัดทำบัญชีย่อยของลูกหนี้ดังกล่าวโดยปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๑

หากลูกหนี้ที่ได้รับการคืนสิทธิ์พักชำระหนี้มีการกู้เงินเพื่อฟื้นฟูอาชีพหรือพัฒนาคุณภาพชีวิต ลูกหนี้ดังกล่าวจะได้รับสิทธิ์การลดภาระหนี้ด้วย กรณีที่สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้และบันทึกบัญชีเรียบร้อยแล้วให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๑ และกรณีสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรจ่ายเงินกู้ตามสัญญาเงินกู้ใหม่ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๒.๒

การเบิกดอกเบี่ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาล เนื่องจากพักชำระหนี้และลดภาระหนี้ให้ปฏิบัติเช่นเดียวกับข้อ ๔.๓ ตามแต่กรณี

๕. การแสดงรายการในงบการเงิน

ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรแสดงรายการบัญชีต่างๆ ที่บันทึกตามข้างต้นในงบการเงิน ดังนี้

บัญชีเงินชดเชยลูกหนี้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ	แสดงไว้ในงบดุลภายใต้รายการสินทรัพย์หมุนเวียนอื่น
บัญชีลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - พักชำระหนี้	แสดงไว้ในงบดุลภายใต้รายการเงินให้กู้ยืม แยกแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนและไม่หมุนเวียน ตามระยะเวลาการชำระหนี้
บัญชีลูกหนี้เงินกู้ทุกภัยปี ๒๕๕๔ - ลดภาระหนี้	แสดงไว้ในงบดุลภายใต้รายการเงินให้กู้ยืม แยกแสดงเป็นสินทรัพย์หมุนเวียนและไม่หมุนเวียน ตามระยะเวลาการชำระหนี้
บัญชีดอกเบี่ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - พักชำระหนี้	แสดงไว้ในงบดุลภายใต้รายการดอกเบี่ยเงินให้กู้ค้ำรับ
บัญชีดอกเบี่ยชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔ จากรัฐบาลค้ำรับ - ลดภาระหนี้	แสดงไว้ในงบดุลภายใต้รายการดอกเบี่ยเงินให้กู้ค้ำรับ

บัญชีดอกเบียรับชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔
จากรัฐบาล - พักชำระหนี้

แสดงไว้เป็นรายได้ภายใต้ธุรกิจสินเชื่อ
ในงบกำไรขาดทุน

บัญชีดอกเบียรับชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔
จากรัฐบาล - ลดภาระหนี้

แสดงไว้เป็นรายได้ภายใต้ธุรกิจสินเชื่อ
ในงบกำไรขาดทุน

บัญชีข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - ดอกเบียรับ
ชดเชยอุทกภัยปี ๒๕๕๔

แสดงไว้เป็นรายได้เฉพาะธุรกิจภายใต้ธุรกิจสินเชื่อ
ในงบกำไรขาดทุน

บัญชีข้อผิดพลาดทางบัญชีปีก่อน - จ่ายคืนค่าปรับรับ
อุทกภัยปี ๒๕๕๔

แสดงไว้เป็นค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจภายใต้ธุรกิจสินเชื่อ
ในงบกำไรขาดทุน

บัญชีเงินรอจ่ายคืนลูกหนี้เงินกู้อุทกภัยปี ๒๕๕๔

แสดงไว้เป็นหนี้สินหมุนเวียนในงบดุล

ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตั้งแต่วันที่เริ่มดำเนินการตามมาตรการให้ความช่วยเหลือด้านหนี้สินของ
สมาชิกสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากอุทกภัยปี ๒๕๕๔ เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

(นายวิจิตร อากัษิยา)

อธิบดีกรมการบัญชีสหกรณ์